

KUPUJTE VOJNE BONDE!
Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio
Oglasi v tem listu so uspešni

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

KUPUJTE VOJNE BONDE!
The Oldest Slovene Daily in Ohio
Best Advertising Medium

NEODVIŠEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

CLEVELAND, OHIO, TUESDAY (TOREK), MARCH 20, 1945

STEVILKA (NUMBER) 65

Prvega aprila se zaloge mesa znižajo za 12 procentov

OPA urad v Washingtonu je naznanil, da se bodo zaloge mesa za civilno uporabo s 1. aprilom znižale za najmanj 12 procentov in da ni pričakovati izboljšanja položaja do začetka julija, ali celo do jeseni. Senat Z. drž. je včeraj soglasno odločil, da se takoj začne temeljna preiskava z ozirom na razpoložljivo živilsko situacijo. Mesnice v Clevelandu so vsled rpadne objave naznanile, da en ali celo več dni v tednu sploh ne bodo odprle vrat.

Tudi zaloge drugih živil padajo

Istčasno je vlada naznanila, da bodo tudi zaloge drugih živil, ki bodo na razpolago za civilni konzum, vsaj do jeseni, manjše kot kdaj poprej. Razne maščobe in konzervirano sadje je sedaj jako težko dobiti v Clevelandu in okolici, in tudi položaj glede sladkorja se stalno slabša. Tako klavnice kot mesnice pravijo, da pod obstoječim sistemom OPO gre sorazmerno mnogo več mesa, ki je na razpolago za civiliste, v mala mesta kot pa v velemesta. Vlado se pozivlja, da podvzame strožjo kontrolo v tem pogledu.

Mnogo mesa izgine na "črnem trgu"

Splošen vtis je, da so poglavni vzroki za pomanjkanje mesa velike zahteve za oborožene sile in izvoz v zavezniške in nevtralizirane države. Poleg tega pa klavniški interesi trdijo, da so obstoječe cene, ki jih je določil urad OPA, prevelike, vsled česar ogromne zaloge mesa najdejo pot na "črnem trgu".

Mnoga nacijska orožja so boljše od ameriških

Z 9. AMERISKO ARMADO, Nemčija, 19. marca. — Ameriški vojak na zapadni fronti je uverjen, da Nemci posedajo mnogo boljša orožja, s katerimi so razpoložljivi.

Razen nemškega "Tiger" tanka, imajo Nemci tudi zelo učinkovite 88-milimetrske top, ki je najmočnejši topov v tej vojni. Poleg tega imajo Nemci tudi "bazuke", avtomatične mine, eksplozivne pakete (booby traps) in strojnice, ki streljajo z večjo brzino kot naše. Dalje posedajo sijajna letala (jet planes), "buzz" bombe in razna orožja.

En vzrok temu je, ker so se Nemci pripravljali na vojno teletno leto, ko v Ameriki sploh ni bilo vojn. Amerika je začela izdelovati moderno orožje šele potem, ko je nemška vojna mašina zaletela preko Evrope.

ZAMORCI SE BORILJO OB STRANI BELIH VOJAKOV

PARIZ, 18. marca. — Vojaški "Stars and Stripes" poroča, da se bori na fronti s prvo in drugo ameriško armado na strani zamorcev ob strani belih vojakov. Ti zamorci so bili izbrani izmed čet v zaledju, ki so bili namenjeni za transport materijala. Vsi so se prostovoljno javili za službo na fronti.

Zakaj ruski vojak sovraži Nemce; izguba svojcev, ki so bili pobiti in pomorjeni, je poglavitni vzrok

MOSKVA, 17. marca. — (Piše C. L. Sulzberger v "New York Times") — Neki visok sovjetski častnik, ki je želel dognati vzroke, zakaj vojaki pod njegovo komando, sovražijo Nemce, je razdelil vprašalne pole med 2,103 mož. Domovi mnogo teh mož so se nahajali v nedavno osvobojenih pokrajinah. Tu je odgovor:

Sorodniki 1,283 mož so bili med vojno ubiti v sovražni akciji. Nemci so pobesili ali na drug način usmrtili sorodnike 532 mož. Družine 393 mož so bile odtirane v Nemčijo. Sorodniki 222 mož so bili tekom okupacije njihovih domov pretepani ali mučeni.

Sovražnik je uničil lastnino 314 mož, 630 pa jih je izgubilo živino, katero je ukradel sovražnik. Sorodniki 201 so se vrtni domov pohabljeni. 261 mož je bilo samih pretepanih od Nemcev v okupiranem ozemlju. 1,286 mož je bilo v vojni ranjenih.

Videl prijatelja, ki je zadavil svoje otroke

Mnogo vojakov je vprašanim polam dodalo svoje lastne opazke. Eden je videl prijatelja, ki je zadavil svoje otroke, da niso padli v roke Nemcem. Drugi je poznal moža, ki je iz istega razloga z nožem zaklal svojo ženo.

Neki nad 50 let star vojak, ki je prostovoljno stopil v armado, ko je bila osvobojena njegova vas, je zapisal, da so Nemci ubili vso njegovo družino, potem pa je dostavil: "Pri njih krvi prisegam, da se bom boril proti Nemcem. Pobijati jih, to je sedaj edini smoter mojega življenja."

Amerikanci, ki bodo čitali to poročilo, utegnejo misliti, da je to propaganda. Ampak to ni res. Ta dejstva niso bila do danes še nikdar objavljena niti v sovjetskih časopisih. Na razpolago mi jih je dal omenjeni sovjetski častnik.

Razlika med nemškimi in ruskimi vojaki

Častnik sem vprašal, kako je reagiral, ko so njegove čete začele osvajati nemške kraje. Odgovoril je:

"Obstoji temeljna razlika med navidezno psihologijo naših vojakov in Nemci. Nemci imajo očitno nekaj sadističnega v svojem značaju. Njihova okrutnost je premissljiva in se nadaljuje in celo večja po končani bitki.

"Ako naši vojaki ne ubijajo takoj prvi večer, tedaj sploh ne ubijajo. Dobro se spominjam, kakšni občutki so me obhajali, ko sem prvič stopil na nemško zemljo. Videl sem mnogo trpljenja in prisegel, da se bom maščeval. Ampak uvidel sem, da ženska je ženska in da otrok je otrok, ne glede na to, v kateri deželi se nahaja.

"Nekega dne sem videl enega mojih mož, ki je dal cigareto nekemu nacijskemu ujetniku. Ta mož je v začetku vojne izgubil vso svojo družino z otroci vred. Prisegel je, da 'bo ubil slehernega Nemca, ki mu pride v roko.

"Vprašal sem ga: 'Zakaj daješ cigarete tej zverini?' In odgovoril mi je: 'Človeka ali ubiješ ali pa ga pustiš živeti. Če ga pustiš živeti, tedaj mora pač kadi.'"

Božična zgodba izpred Stalingrada

Ta epizoda spominja na zgodbo, ki se je pripetila v času, ko je bil felmaršal Friedrich von

NOVA VERZIJA O POSKUŠENEM ATENTATU NA HITLERJA

Ameriški korespondent Louis P. Locher, ki se nahaja v Bonnu v Nemčiji, pošilja od tam poročilo, ki podaja novo verzijo o atentatu, ki je bil poskušen 20. julija lani na Hitlerja. Zgodba, katero mu je povedal neki odlični Nemec, ki so mu baje dobro znani fakti, je sledeča:

Bombna eksplozija se je ponesrečila, ker je Hitler sprejel Mussolinija in druge italijanske funkcionarje v leseni kolibi, ker je hotel pokazati, da se ne boji zračnih napadov, ne pa v bunkerju iz betona, kjer je bila položena bomba, ki je imela eksplodirati pod njegovim stolom.

Navzlic temu pa je Hitler vsled eksplozije delno oglušel, dobil je poškodbe na desni roki in bil nekoliko opečen. Do srede septembra je bil resno bolan in tudi sedaj ga spomin čestopopolnoma zapusti.

Isti informator trdi, da se Hitler dobro zaveda, da je vojna za Nemčijo izgubljena, in da se od časa do časa tolaži s tem, da gleda filme, ki predstavljajo eksekucije generalov in plemeništev, katere je dal usmrtiti radi njih vloge v zaroti proti njemu.

Pomlad je tukaj!

Danes ob 6:38 zvečer bo uradno nastopila pomlad. Vremenski prerok obeta še za naprej milo vreme, akoravno bo jutri najbrže nekoliko hladneje.

OTVORILA GOSTILNO

Dobro poznana Mr. in Mrs. Joseph in Danica Hrvatini sta otvorila gostilno na 16901 Groveswood Ave. Prijazno se priporočata svojim številnim prijateljem in znancem, da ju ob priliki obiščejo. Postregla bosta prvovrstno z najboljšo pijačo in okusnim prigrizkom. Mrs. Danica Hrvatini je dobro poznana pevka in igralka, ter je že šestkrat nastopila na programu priredb pevskih in dramskih društev.

BOLEZEN

Robert Zaman, sin poznane družine Mr. in Mrs. John Zaman, 486 E. 149 St., je bil pretekli petek pripeljan domov iz Ohio univerze, kjer je študiral, in zbolel. Prijatelji ga lahko obiščejo na zgornjem naslovu. Želimo mu skorajšno okrevanje!

BOLEZEN

Robert Zaman, sin poznane družine Mr. in Mrs. John Zaman, 486 E. 149 St., je bil pretekli petek pripeljan domov iz Ohio univerze, kjer je študiral, in zbolel. Prijatelji ga lahko obiščejo na zgornjem naslovu. Želimo mu skorajšno okrevanje!

Pesnik Cvetko Golar je napisal globoko zamišljeno, v srce segajočo pesem: "Pelin—roža," ki se glasi:

Fantič, pelin roža—cvetje grenko, jojme, to na vojski bo veselo! Ljubico dobiš okroglo, tenko, gromko njeno grlo bo grmelno.

Fantič, sto zvezd zlatih ti zasije, jojme, cvetje iz srca ti vzkljeje— pesem te zaziblje v mile sanje, kjer utihne jok in zdihovanje.

Tudi to pesem bomo slišali na tem koncertu. Nikoli ne pozabite njene melodije.

Nemci unčili mostove za svoj lastni umik

Nov grob LOUIS RADINA

Po daljši boleznij je umrl v Lakeside bolnišnici Louis Radina, ml., star 36 let, stanujoč na 671 E. 113 St. Tukaj zapušača žalujočega očeta Louisa, st., in mater Josephine, rojeno Gorshe, ki sta oba doma iz Dvora pri Žužemberku, brata Hermana, sestro Vido, poročeno Zakrajšek, svaka Josepha, svakinjo Elsie in tri nečake. Rojen je bil v Clevelandu in je bil član društva Clairwoods, št. 40 SDZ. Zadnjih osem let je bil zaposlen pri Cleveland Graphite Bronze Co. Pogreb se bo vršil v četrtek ob 8:15 uri zjutraj iz Josip Zele in sinovi pogrebnega zavoda, 6502 St. Clair Ave., v cerkev sv. Alojzija, E. 110 St. in St. Clair Ave. ob 9. uri in nato na Calvary pokopališče.

HITLER SE OŽENI, PRAVI POROČILO

STOCKHOLM, 19. marca. — Tukajšnji nemški viri trdijo, da so prejeli vest, da se Hitler namerava poročiti s sestro svojega privatnega zdravnika, potem pa se umakniti v neko trdnjavo v Alpah, kjer bo vzgojil družino, ki bo po njegovi smrti nadaljevala z borbo za Nemčijo. Ime ženske je baje Brandt, toda njena starost in druge podrobnosti o nji niso znane.

DIREKTORSKA SEJA

Jutri večer ob 8. uri se vrši seja direktorija Slovenskega društvenega doma na Recher Ave. Vabi se vse direktorje, da se seje udeležijo polnoštevno.

PROG. SLOVENKE ŠT. 2

Jutri večer ob 8. uri se vrši redna mesečna seja krožka št. 2 Prog. Slovenk v navadnih prostorih Slov. nar. doma na St. Clair Ave. Članice so vabljene, da se udeležijo polnoštevno.

Za takojšnjo pomoč naši rodni zemlji

In še več drugih pesmi je na programu.

Kmalu pridite v dvorano. Tam bodo razstavljene slike iz domovine. Zivljenje partizanov in osvobodilne fronte. Čez 120 slik. Ranjena slovenska gruda. Slike — žive priče, ki ne lažejo, ampak govori o žalostni rešnici, katero hočejo nekateri zakriti.

To bo cvetna nedelja v Slovenskem narodnem domu. Polna spominov. Za njo pride velika noč. Zato bo primerno, da slišimo na to nedeljo preroško pesem našega goriškega slavca, pesnika Gregorčiča: "Velikonočna." Helen Hrvatini jo bo deklamirala. Kako časovna in sodobna je ta pesem!

Po koncertu bo večerja in prosta zabava.

Vstopnina samo en dolar. Dali ga boste za bogati duševni užitek in za takojšnjo pomoč trpečim v domovini.

Vsi, ki čutite in ljubite domovino v teh težkih časih, pridite in pripeljite svoje prijatelje v Slovenski narodni dom v nedeljo. Za publicistični odbor:

Janko N. Rogelj.

Včeraj je 8,000 zavezniških letal razbijalo vojne industrije v Nemčiji. Novi ruski uspehi

PARIZ, 20. marca. — Tretja in sedma ameriška armada sta včeraj zabilo zagozdo v 80,000 mož broječo nemško vojsko zapadno od Rene, zajeli v pasti 2,000 Nemcev in imajo napredovati samo še 10 do 35 milj, da bo zadržena zanjka okrog hitro razpadajoče nacijske obrambe v Saaru.

Nemci so očitno izgubili upanje, da bodo v stanu rešiti izdatnejši del svojih sil v trikotu, ki ga tvorijo Rena, Mosela in Saar, kajti v bližini Mainza so sami pogнали v zrak tri mostove, preko katerih bi se mogle njih čete umakniti preko Rene. To pomeni, da so Nemci severno od Mainza brezupno odrezani od vsake pomoči za umik.

Stiri oklopne divizije ameriške tretje armade so včeraj dirjale 15 milj daleč skozi Saarsko pokrajino in stoje sedaj samo še 14 milj od mesta Kaiserlautern. Ena teh divizij ima samo še 35 milj ali celo manj do spojitve s sedmo armado.

Zračna armada udarila letalske tovarne

LONDON, 20. marca. — Včeraj je bila napoti proti Nemčiji brezkrožna procesija zavezniških letal, ki so bombardirala nemške vojaške tarče in industrijske naprave.

Glavna tarča napadov so bile tri tovarne za izdelovanje najnovjših nemških letal (jet planes), ki se nahajajo globoko v notranjosti Nemčije. Tekom dneva je bilo nad Nemčijo najmanj 8,000 ameriških in britskih bombnikov in drugih letal.

Beneš se ustavil v Moskvi na poti v domovino

MOSKVA, 18. marca. — Včeraj je dospel semkaj s svojim spremstvom češkoslovaški predsednik Edvard Beneš, ki se po šestih letih izgnanstva vrača domov. Začasni sedež provizorične češkoslovaške vlade se bo nahajal v Košicah v Slovakiji, odkoder se pozneje preseli v Prag.

Ko je Beneš stopil s sovjetskega transportnega letala, je izrekel v filmski mikrofoni sledeče besede: "Pot v osvobodeno Češkoslovaško držo skozi Moskvo. Kmalu bo svobodna vsa Evropa."

Skupina sprejeta z vojaškimi častni

Med izgranjem sovjetske in češkoslovaške himne, je Beneš pozdravil sovjetski zunanji komisar Molotov. Vojaki z nasajenimi bajoneti so tvorili častno stražo, mimo katere je Benešova skupina korakala od letala med plapolajočimi zastavami obeh držav.

Z Benešom so dospeli zunanji minister Jan Masaryk, premijer Jan Šramek in drugi člani kabineta. Pred povratom domov se bo Beneš posvetoval s člani Slovaškega narodnega sveta, med katerimi so komunisti

Naši fantje-vojaki

Mr. in Mrs. L. Kozlevčar, 16804 Groveswood Ave., imata tri sinove v oboroženi sili. Vsi trije se nahajajo preko morja. Sgt. Louis J. Kozlevčar, ki je bil vpoklican v armado 5. julija 1943, je bil poslan preko morja v juniju 1944, in se sedaj nahaja na Holandskem.

Pfc. Stanley Kozlevčar je bil vpoklican 19. novembra 1941, preko morja pa je odšel v juniju 1943. Sedaj se nahaja v Franciji.

Pfc. Laddie C. Kozlevčar pa je pri armadi od 18. januarja 1943, pretekli mesec je bil poslan v Evropo in se sedaj nahaja v Franciji.

in člani strank, ki verujejo v privatno podjetništvo.

Nova češkoslovaška bo federativna država

Vtis obstoji, da bodo v kabinetu izvršene večje spremembe, predno bo provizorična vlada začela poslovati v Košicah, in da bo nova Češkoslovaška federativna država. Tako mnenje se je na splošno izražalo na sestanku vse-slovenskih gibanj, ki se je vršil v Moskvi na predvečer Benešovega prihoda.

Mnogo osebja provizorične češkoslovaške vlade je med tem na poti v Košice skozi Romunijo. Na poti tja so tudi diplomatske misije raznih zavezniških držav.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):
 For One Year — (Za celo leto) \$6.50
 For Half Year — (Za pol leta) 3.50
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiki):
 For One Year — (Za celo leto) \$7.50
 For Half Year — (Za pol leta) 4.00
 For 3 Months — (Za 3 mesece) 2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):
 For One Year — (Za celo leto) \$8.00
 For Half Year — (Za pol leta) 4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

PRILAGODEVANJE SOŽITJU V SKUPNEM SVETU

Pod gornjim naslovom bo naš list priobčil serijo člankov izpod peresa Dr. Margarete Mead, pomožne kuratorice antropologije v Američkem muzeju prirodne zgodovine. V teh člankih, bo avtorica razpravljala o problemih plemen in narodov, ter o potrebi prilagoditve in proučevanja novemu načinu gledanja na življenje v modernem svetu, da bo tako omogočeno mirno medsebojno sožitje ljudstev v skupnem svetu. Čitatelji, ki bi želeli predložiti Dr. Meadovi kako vprašanje, bodisi, da da nanje odgovor ali o njem razpravljajo, naj pišejo na naslov: Dr. Margaret Mead, c/o Common Council for American Unity, 222 Fourth Ave., New York 3, N. Y.

POTREBA ŠIRŠE ZAVESTI

Piše dr. Margaret Mead

Zgodovina Zedinjenih držav je nepretrgano prizadevanje Amerikancev obojega spola, da združijo in spojijo v širšo celoto zavesti in lojalnosti ono staro zvestobo, ki je često izviral iz ozkih razmer lokalnega domoljubja in provincionalnosti, kajti večina ljudi je prišla v to deželo iz starega sveta, kjer je domoljubna lojalnost posameznika pogosto segala komaj do konca njegove vasi ali morda doline, v kateri se je rodil in živel, in kjer je vera, kateri je pripadal pogosto, če ne vedno, odločala človekovo življenjsko pot in usodo, kjer je jezikovni naglas že delal med ljudmi različnih krajev iste dežele globoke vrzeli . . . kdor je imel drugačen naglas ali narečje je že spadal izven ozkih meja kraja, kjer tako narečje ni bilo poznano. V Ameriki pa se je bilo treba naučiti živeti med najrazličnejšimi ljudmi, ki so izhajali iz istih ozkih razmer in tesnega domoljubja, toda so se morali tukaj prilagoditi skupnemu sožitju, ter dejstvu, da smo tukaj vsi državljani iste dežele, ter da smo vdan istim idealom svobode in demokracije. Tekom zadnjih par stoletij je morda v tej deželi pozabilo na stare krajevne lojalnosti (v starem svetu Evrope, Azije ali pa Latinske Amerike, ter kake novo-angleške vasi v Zed. državah samih), več ljudi kot kdajkoli prej v zgodovini. Amerikanci so imeli v resnici največ prilike in prakse v tem, da so gledali na ljudi iz drugih svetov kot na ljudi in ne kot na pripadnike te ali one rase ali narodnosti, ali verske skupine, politične struje in tega ali onega jezika.

V Ameriki je mogoče najti kjerkoli po državah in mestih ljudi, ki so si bili v starem kraju sovražniki, toda tukaj so se naselili v sosednih ulicah, ker so pač pronašli, da koncem koncem ni toliko razlike med njimi, da jim prija iste jedi, da žive približno enako in se celo jezikovno precej razumejo med seboj. Vozijo se na istih vozih, poučijo se na istih busih, delajo v istih tovarnah, iščejo razvedrila v istih teatrah — pa čeprav pogosto niti ne morejo dobro izgovoriti imen drug drugega, ker taka imena niso bila nikdar poznana njih prednikom. Južni ali zahodni naglas se kaj hitro zabiše in izgubi, ko se ljudje svobodno kretajo po Združenih državah. Človekova obleka, njegovo delo ali poklic ne določajo njegove narodnostne ali verske pripadnosti ali izdajajo kraja, kjer se je rodil — njegova zunanost z vsem tem nima nobenega opravka.

Da je tako, ter da bi se to moralo še bolj poglobiti, je važno ne samo za Ameriko, pač pa za ves svet. Vsakokrat ko vidimo ljudi različnih narodnostnih ali celo plemenskih ozadij, kako delujejo skupno kot državljani Amerike, kako stoje v vrsti in čakajo, da oddajo svoj glas na volilni dan, ali da dobe racijsko knjižice, kako korakajo skupaj v boj, ali pazijo na otroke drug drugega v prenapoljenih železniških postajah, se poglobi v nas vera, da je to mogoče, ne samo v Ameriki, pač pa v svetu sploh. Ko vidimo kako se v tej deželi razumejo ljudje različnih narodnostnih izvorov med seboj, se pač lahko postavimo po robu starim argumentom izolacionistov, ki trdijo, "da Evropejci se še nikdar niso razumeli med seboj in se ne

bodo nikdar. Nespametno je torej žrtvovati ameriška življenja za nekaj brezupnega."

Naše zaupanje v tem pogledu pa se kolikor toliko omaja in naš glas zgubi krepkost optimizma, ko najdemo celo med Amerikanci samimi ljudi, ki slede ozkim potom kakega lokalnega patriotizma ali verskega ter narodnega pripadništva, namesto, da bi gledali in mislili v smislu vse dežele, vsega sveta. Če vidimo, da povzročijo vprašanje gotovih državnih ali političnih mej v Evropi silno razburjenje celo v tej deželi — in to ne zato, ker bi morda nepravilna ureditev teh meja znala ogroziti svetovna pogajanja in dogovore, ki naj bi pomenili večjo varnost za ameriško in druga svetovna ljudstva, pač pa zato, ker to razpali steredavne mržnje in tekmovanja — tedaj se naša vera v zmožnost medsebojnega zblizanja omaja. Če se člani odborov za prodajo vojnih obveznic, ali člani šolskega sveta porazdelijo med seboj in zavzamejo različna stališča, ne zato, ker se bistveno ne strinjajo v zadevi, ki je pred njimi, pač pa zato, ker jih k temu sili bodisi versko, narodnostno ali sektarno pripadništvo, na podlagi katerega se združijo celo v volilne bloke, ne kot odgovorni državljani, ampak kot pristaši in zagovorniki tega svojega posebnega stališča — no, tedaj se res zavzamemo in pre-mišljamo.

Cimbolj smo verjeli, da je bilo v Ameriki mogoče zbrisati stare mržnje in razlike, tembolj smo zavzeti in zaskrbljeni če vidimo, kako se te mržnje zopet razplamtijo. Kadarkoli namreč katerikoli Amerikanec zavrne sodelovanje s svojim so-državljanom — zato ker ta pripada gotovi skupini, ki jo on mrzi, vsakokrat utrpi škodo ideja zblizanja različnih ljudstev. Dejstvo, da je tako zblizanje mogoče v Ameriki vzlic mnogim nedostatom, seveda še ne pomeni, da je mogoče to tudi kjerkoli drugje. Toda, če pa ne bi bilo mogoče tukaj, kjer je prilika zato, kje drugje naj bi potem bila ta ideja izvedljiva? — to je vprašanje, ki si ga bo stavilo mnogo Američanov.

V času, ko toliko ljudi misli na možnost udejstvenja ideje prilagoditve sožitja v skupnem svetu po tej vojni, so take razmere med nami samimi v tej deželi obžalovanja vredne — in vsak pravi Amerikanec bi moral stremeti za tem, da te vrste nagibe omili in zmanjša. V vsakdanjem delovanju v organizacijah, pri delu in pri razvedrilu, moremo s pravi nastopom in ponašanjem utrditi optimistično vero, da se ljudje morejo, če le hočejo, naučiti gledati na soljudi z vidika človeških bitij, ki žive na isti zemlji, so državljani iste države. Pesimisti, ciniki in drugi, ki ne vidijo izhoda v ničemer več, neprestano gledajo "če je ta ali ta volil tako kot ostala njegova skupina," ali "če so pripadniki te ali one cerkve držali skupaj," "ali so se morda porazdelili vsled rasne razlike," in "če ni morda gospod X odstopil zato, ker je vlada zavzela gotovo stališče z ozirom na neko mejo v Evropi," dalje, "je li varno sodelovati v tem ali onem odboru, ko pa stoje stvari tako in tako med pripadniki A in pripadniki P v Evropi?" — in "glede našega lastnega juga, ali bomo res kam prišli, če je zastopen pri tej ali oni zadevi 'južnjak,' (na jugu pa spet 'severnjak?)" — V normalnih časih je porazdeljevanje in cepljenje v bolilne bloke, ter mržnje med različnimi skupinami ogrožalo le nas same ter našo sosesko vzajemnost in soglašanje bodisi v organizaciji ali občini, dočim danes te vrste nagibi škodujejo svetu, kajti mnogo je odvisno od Amerikancev, da pokažejo svetu, da je mogoče živeti vzajemno v skupnem svetu — kadarkoli Amerikane nastopa kot odgovoren član človeške družbe, neglede kakšni skupini pripada, vsakokrat doprinese k ideji in možnosti skupnega sožitja v skupnem svetu.

DOMAČA FRONTA

Zahteve Strica Sama

Washington. — Vlada potrebuje in prosí državljane ta teden, da:

Ako imate hranilne bonde serije "A" (takozvane "baby bonds", ki so bili naprodaj leta 1935), da jih investirate čim dozore od dne 12. naprej.

Kjer popravljajo vaše čevlje, pogledjte na seznam maksimalnih cen, ki so tam nabite na stene. OPA nadzoruje cene tega dela.

Odpošljite svoja naročila že zdaj za umetna gnojila, sredstva proti žuželkam za svoje farme in Victory vrtove. Pomankanje delavnih sil in težave prometa utegnejo zakasnit dobovo.

Uporabljajte V-pošto, da prihranite čim več ladijskega prostora.

Nove določbe za konvencije

Washington. Delo, katero povzročata nadziranje prošelj za 48,160,624 funtov.

konvencije, je tako narastlo, ker neprestano prihajajo vedno nove prošnje, da je odločil War Committee on Convention, da konvencije in konference ter shodi, ki ne presegajo 50 oseb, ne bodo več potrebovale posebnega dovoljenja.

Nabiranje škatelej pojema

Washington. — W. Thomas Hoyt, ravnatelj oddelka za nabiranje pri War Production odboru, je poročal, da je nabiranje kositra pri civilnem prebivalstvu v letu 1944 nazadovalo skoro za 50 milijonov funtov v primeri z letom 1943.

Naslovil je poziv vsem hišnim gospodarjem, gostilničarjem in drugim sličnim podjetnikom, da podpirajo nabiranje rabljenih konzervnih škatelej, da bodo odšle nazaj v tovarne kositra.

Nabiranje iz civilnih krogov je prineslo v letu 1944 le 383,089,507 funtov, dočim je bilo nabranih leta 1943 nič manj kot 48,160,624 funtov.

Slovenski ameriški narodni svet

3935 W. 26th Street, Chicago 23, Ill.
 Na zadnji (prvi) konvenciji SANS, ki se je vršila 2. in 3. sept. 1944 v Clevelandu, so bili izvoljeni sledeči uradniki, gl. odborniki in člani širšega odbora:

ČASTNI ČLANI:

Častni predsednik: LOUIS ADAMIC, Milford, N. J.
 Častna podpredsednica: MARIE PRISLAND, 1034 Dillingham Avenue, Sheboygan, Wis.
 Častni član: DR. F. J. KERN, 6233 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.

ČLANI EKSEKUTIVE:

Predsednik: ETEIN KRISTAN, 23 Beechtree St., Grand Haven, Mich.
 1. podpredsednik: JANKO N. ROGELJ, 6208 Schade Ave., Cleveland 3, O.
 2. podpredsednik: FRED A. VIDER, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois.

Tajnik: MIRKO G. KUHEL, 3935 W. 26th St., Chicago 23, Ill.
 Blagajnik: VINCENT CAINKAR, 2657 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.
 Zapisnikar: JACOB ZUPAN, 1400 So. Lombard Ave., Berwyn, Ill.
 Člani:

LEO JURJOVEC, 1840 W. 22nd Pl., Chicago 8, Ill.
 ANTON KRAPENC, 1636 W. 21st Pl., Chicago 8, Ill.
 LEOPOLD KUSHLAN, 6409 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
 ALBINA NOVAK, 6117 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio.
 FRANK ZAITZ, 2301 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Ill.

NADZORNI ODBOR:

LOUIS ZELENIKAR, predsednik, 351 N. Chicago St., Joliet, Ill.
 JOSIE ZAKRAJEK, 7603 Cornelia Ave., Cleveland 3, Ohio.
 JOSEPH ZAVERTNIK, 309 Tenafly Rd., Englewood, N. J.

SIRSI ODBOR:

ANTON DEBEVC, 1930 So. 15th St., Sheboygan, Wis.
 JOSEPH F. DURAN, 15695 Waterloo Rd., Cleveland 10, Ohio.
 JOSEPHINE ERJAVEC, 527 No. Chicago St., Joliet, Ill.
 THERESA GERZEL, 334 Erie Ave., W. Aliquippa, Pa.
 ANTON HORZEN, Route No. 4, Princeton, Ill.
 ANTHONY JERSIN, 4676 Washington St., Denver, Colo.
 REV. MATH KEBE, 228—57th St., Pittsburgh 1, Pa.
 FRANK KLUNE, 604—3rd St., N. W., Chisholm, Minn.
 HELENA KUSAR, 1936 So. Kenilworth Ave., Berwyn, Ill.
 KATHERINE KRAJZ, 17338 Hawthorne Ave., Detroit 3, Mich.
 JOHN KVARTICH, 411 Station St., Bridgeville, Pa.
 JOHN PULLOCK, 24465 Lakeland Blvd., Noble, Ohio.
 LUDVIK MUTZ, 364 Menahan St., Brooklyn, N. Y.
 ANTOINETTE SIMICICH, 1091 Addison Rd., Cleveland 3, Ohio.
 THERESA SPECK, 4658 Rosa Ave., St. Louis 16, Mo.
 VALENTINE STROJ, 1040 N. Holmes Ave., Indianapolis, Ind.
 JOHN M. STONICH, 1634 Cedar St., Pueblo, Colo.
 ANDREW VIDRICH, 706 Forest Ave., Johnstown, Pa.
 ANTON ZBASNIK, A. F. U. Bldg., Ely, Minn.
 JOSEPH ZORC, 1045 Wadsworth Ave., No. Chicago, Ill.

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

Relifna akcija

V februarju so naše podružnice, podporna društva in posamezniki nabrali za Vojni relifni fond Amerikancev južnoslovenskega porekla znesek \$4,428.48, v januarju pa vsoto \$7,355.14. Skupni prispevki za pomožno akcijo WRFASSD v prvih dveh mesecih tega leta znašajo \$11,783.62. V petih mesecih poslovanja tega fonda je bilo poslano skozi SANSov urad za takojšnjo pomoč Jugoslaviji \$71,917.74.

Od 14. do 28. februarja smo prejeli sledeče zneske: JPO-SS št. 34, Detroit, Mich., \$40.00; lokalni relifni odbor iz Pittsburgha \$171.50; društvo Danica št. 22 SNPJ, South Range, Mich., \$52.15; štev. 9 SNPJ, Yale, Kans., \$77.17.

Naš rojak Joseph Irman, Akron, O., je poslal znesek \$35 za relif in enako vsoto za politično akcijo SANSa. Klub slovenskega doma je daroval \$50, rojak Ekard \$10, brat Irman pa tudi \$10.

Od podružnice št. 25, Chicago, Ill., je predsednik Louis Zork izročil ček za \$576.69 (nabrano po skupnem odboru na zapadni strani Chicago); sestra Mary Šter, nova blagajničarka podružnice 106, Euclid, O., pa znesek \$500. Za podružnico 79, Girard, Ohio, je poslal blagajnik Math Kokovšek vsoto \$300, Anton Rednak od podružnice 104, N. Braddock, Pa., pa znesek \$150.

Nadaljne zneske smo prejeli tudi od sledečih: Podružnica 11, Ambridge, Pa., \$28, štev. 53, Johnstown, Pa., \$54.50, št. 90, Kirkland Lake, Ont., \$22.39, št. 94, Hostetter, Pa., \$30, št. 33, Bridgeport, Ohio, \$6 in štev. 25, Chicago, Ill., nadaljnih \$13.99.

Kampanja za obleko

Vse podružnice in lokalne odbore prosimo, da čim prej odpošljejo vse nabrano blago v naše skladišče (161 Perry St., New York). V aprilu se bo vršila po vsej Ameriki združena narodna kampanja za obleko in pri tej kampanji bo sodeloval tudi WRFASSD. Vsled tega mi

ne bomo imeli svoje kampanje. Ampak vse v aprilu nabrano blago bo poslano najpotrebnejšim narodom v Evropi šele enkrat polti. Vsled tega je važno, da naš odbor odpošlje čim več nabranega oblačila še ta mesec. Potreben prostor na ameriških tovornih parnikih je nam že določen.

Kampanja za rdeči križ

Ta mesec se po vseh delih Amerike zbirajo sredstva za Ameriški Rdeči križ in vsled tega naš odbor ne bo vodil kampanje za relifno akcijo. To seveda ne pomeni, da se darov in prispevkov ne bo pobiralo. Naša morala dolžnost je, da podpiramo tudi kampanjo za Rdeči križ in na vse člane SANSa apeliramo, da po svoji možnosti prispevajo.

Seja gl. odbora SANSa

Letna seja glavnega odbora SANSa (izvrševalnega, širšega in nadzornega odbora) se je vršila v soboto 10. marca 1945 v Bergerjevi dvorani, 2653 South Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

Glede znakov

Tovarna, ki izdeluje SANS-ove uradne znake, je pričela delati na tem naročilu in nekaj sto moških znakov smo že prejeli, ne pa ženskih. Razpošiljanje na podružnice se bo pričelo čim prej, tako da bodo prejeli vsi moški znakov za vse. Tajniki, ki še niso poslali v naš urad naročilno listino, naj to store takoj. Navedeno naj bo, koliko moških in koliko ženskih znakov se želi. Do njih so upravičeni le člani SANSa, ki imajo svojo članarino poravnano do 31. decembra in pa novi člani. Rojaki, ki so darovali za pomožno akcijo, a niso postali člani SANSa (članarina znaša \$2 na leto), niso do znakov upravičeni.

Razno

Zadnji teden smo razposlali na naše podružnice ponatise članka "Trieste ali Trst?" ter brošure "Na poti v svobodo". Na tajnike apeliramo, da vse to razdelijo med svoje člane in tudi druge rojake v naselbini. Mirko G. Kuhelj, tajnik.

Razmere v notranjosti Nemčije

Točnih poročil o razmerah v notranjosti Nemčije seveda nismo. Radio in listi poročajo, tisto, kar nacijski magnati volijo. To ali ono izveemo pa iz tiskovnih poročil, ki še pridejo iz Nemčije, Švice, Švedsko ali kakor koli nevtralnemu državo.

Iz odloka nemških oblastev se živilski odmerki za prebivalstvo znižajo na 12% stotka, je razvidno na primer, da se je živilska situacija v Nemčiji poslabšala. To je gorično, ker Nemci ne morejo izvažati živil iz dežel, iz katerih so bili pregnani. Z drugimi izdaji povedano, Nemci so glavne odvisni od živil, ki pridelana v Nemčiji, in od kraških zalog, ki jih še imajo. Znano pa je, da Nemci niso pred vojno ni pridelovali živil za svoje prebivalstvo, na je povzročila pomankanje poljedelskih delavcev, živine, strojev in gnojil. Neke like povečujejo tudi posledice ne transportacije. Nemci iz Evrope, bodo končno samostojni, pa se jim bo težje držati. Drugi veliki problem Nemci so begunci. Stotisoči civilnih prebivalcev se uprta proti sredini Nemčije, so bežali domov v Nemčiji, paški kolonisti iz Rusije, paški balkanski dežel, zadnje pa se je ta reka beguncov no povečala s civilnim prebivalstvom iz tistega dela Nemčije, so ga zasedli Rusi. Potem se ba upoštevati begunce iz katere so opustošile bombne veznikov. Kako ti begunci v prenapoljenih mestih, primanjkuje stanovanj, kuriva in stoterih drugih potrebščin, si moremo samo bližino predstavljati.

Letalci zaveznikov v raju nemške industrije in nikiacije. Dokazano je, da so Nemci mnoge vojne letalce zgradili globoko pod zemljo, kjer so varne pred zavezniškimi bombami, toda vseh industrijskih so mogli tako skriti. Dejstvo je, da so Nemci mnoge letalce in železnice. Razbite ceste in nice se morejo sicer popraviti, toda zamude so neizogibne, z ozirom na prevajanje surovin, industrijskih izdelkov, živil, premoaga itd. Sodi se napredovanja za v zvezi s tem, mad od vzhoda in zapada, nem z bombardiranjem prikrajšala nemško produkcijo za polovico, za drugo veliki del nemške oline produkcije. Zadnje čase smo slišali, je. Zadnje čase smo slišali, pet do sedem tisoč zavezniških letal dnevno.

Razdejanje, kakršnega so Nemci povzročali v Rusiji, v Rusiji, v Belgiji, v Jugoslaviji in v drugih delih, koder so širili svojo "svobodo" je zdaj prišlo domov v Nemčijo. In to razdejanje bo toliko kolikor dalje se bodo napredovali silam zaveznikov.

Po lepi Sloveniji

DR. RUDOLPH ANDREJKA

(Nadaljevanje)

južno od mestnega parka do Gregorčičeve ulice je štirikotno zidano novo mesto, ki se v isti zidavi nadaljuje do Zrinjskega trga in Kersnikove ulice v bližini Glavnega kolodvora.

Ulice tega dela obdajajo moderno zidane, po večini dvonadstropne hiše, ki nimajo, razen parjem, nič mikavnega na sebi. V tem mestnem delu se nahajajo na vogalu Koroščeve in podoljane Gosposke ulice, še čisto blizu novemu parku, školsko semenišče, njemu nasprotno na južnem voglu klasična gimnazija, vstric nje, a že zadnja na voglu Trubarjeve ulice, dr. moško učiteljsiše. V Trubarjevi ulici na križišču Gregorčičeve ulice stoji evangelijska Kristusova cerkev, sezidana l. 1899, obnovljena l. 1903. Oltarna slika Kristusova na križišču je delo slikarja Edvarda Linde. V Koroščevi ulici stoji na zapadnem vogalu Vrazove ulice krasna Scherbaumova vila, nekdanji (1927—1929) sedež oblasti za samouprave mariborskega krojača, danes Gozdarska šola za Zravnstveni dom z otroško kuhinjo. Naprej po tej ulici vzhodno na vogalu Civil-Metodjeve ulice moderno stavbo nekdanjega okrajnega glavarstva, v kateri so uradovali od l. 1922—1929 veliki župani mariborske oblasti. V obilnem poslopju palače danes obe sreski nastajata Maribor desni in levi breg.

posvetili deželni knezi in drugi lastniki gradu umetniški okrasitvi notranjih grajskih prostorov. V veliki grajski dvorani, v kateri je sedaj kino, so na podoljnih stenah in na stropu freske, ki predstavljajo štiri letne čase in M. Goeblerjeva slika bitke pri Dunaju.

V gradu, ki je bil v 18. stoletju v posesti grofov Brandisov, so med drugimi prenočevali tudi cesar Karl VI., papež Pij VI. in ruski prestolonaslednik Pavel. Leta 1878 so grofje Brandisi grad prodali. Ze prej (1871) so severno obzidje gradu, ki je potekalo južno od Jugoslovanskega trga, z grajskimi vratci vred podrl, prav tako vzhodna vrata med Loretsko kapelico in nasprotno hišo na vogalu današnje Slovenske in Grajske ulice. S tem se je sicer odprla Grajska ulica prometu, a znatno oškodovala prej enotno sliko grajskih stavb. Novi lastniki gradu so dali vse grajske prostore prirediti za stanovanjanje, v prtiličju pa za poslovne in trgovske namene. S tem je izgubil grad mnogo na umetniški vrednosti. Danes je grad last mestne občine.

Vzhodno stran mariborskega gradu zavzema Trg svobode, tako imenovan v spomin na zgodovinsko dejanje generala Rudolfa Maistra, ki je dne 1. novembra 1918, kljub trikratni premoči nemškega vojaštva iztrgal vojaško poveljstvo mesta nemškimi oblastnikom in proglašil Maribor za del nove jugoslovanske države. Dne 2. januarja 1919 je prišla tudi dosedanja nemška uprava mesta Maribora v slovenske roke, mirovna pogodba v St. Germainu z dne 10. septembra 1919 pa je tudi formalno priznala Maribor naši državi. Po prehodni dobi občinskih regentov (1919—1921) je postal prvi slovenski župan Maribora Viktor Grčar (1921—1924); za njim so bili mariborski župani: dr. Josip Leskovar (1924—1927), dr. Alojzij Juvan (1927—1931) in dr. Fran Lipold (1931 do danes).

5. Grad in okolica

Jugoslovanski trg ob prejšnjem Gregorčičevi ulici je zdaj med novim in starim Mariborom. Prehod označuje ličen znak, na njegovi vzhodni strani je velika pivovarna Union (prej pivovarna Goetz), na zapadni strani pa veliko poslopje (realne) gimnazije, nekdanje palače, sezidane l. 1873. Od tega poslopja naprej drži na jug zahajajo na ozemlju starega Maribora. Tu opazimo takoj poleg starih hiš znamenito poslopje palače s šestokotnim, z baročno streho pokritim stolpom.

To je mariborski grad, na nekdanjem prvotnega starega grajskega Piramidi, odkoder se je grajska uprava preselila najpozneje konec 15. stoletja v meščansko hišo, ki je stari grad na Piramidi obdržal še v 16. stoletju, stoji pomen kot vojaška klet. Ker je stal mariborski grad na severovzhodnem koncu mestnega obzidja, je bil seveda tudi turški napad l. 1532. Bil je v teh bojih močno poškodovan, njegovo obnovo so izvršili tudi italijanski stavbeniki, med katerimi je delal v Mariboru okoli leta 1554. Ko je v 17. in 18. stoletju nastala nevarnost sovražnih napadov na mesto, se je grad večkrat prenovil. Krasili so ga z novimi stolpi, od katerih je danes ostalo le še stolp na jugozahodni strani, ki je dal leta 1855 sezidati grof Jurij Jernej Loretu. V 18. stoletju je dobilo mesto novo pročelje gradu svojo sedanjo baročno obliko; v tem času je (1744) sezidalo na zahodni strani enonadstropno poslopje, v katerem so v 19. stoletju po dveh dohodih v prejšnjem gradu. Ta stavba je najlepša baročna stavba mariborska. Veliko pozornost so

do glavnega kolodvora. Ob začetku te ceste, tam kjer se steka z juga Kopalniška ulica vanjo, se dviga nad ostalo okolico monumentalna Frančiškanska cerkev s pročeljem in dvema zvonikoma obrnjena na vzhod z vhodom iz Frančiškanske ulice. Sezidana je bila v l. 1900—1904 po načrtih arh. Riharda Jordana v romanskem slogu, v notranjosti dogotovljena l. 1919. Nje gradbo je začel, vodil in izvedel p. Kalist Heric. Cerkev, ki je najlepša sodobna cerkvena stavba mariborska, ima tri ladje. V njej je pokopan knezoškof dr. Miha Napotnik.

Od Frančiškanske ulice se cepi proti vzhodu, vzporedno z Aleksandrovo cesto Marijina ulica. Tu stoji med Sodno in Vošnjakovo ulico lepa sodna palača, sezidana l. 1898. Nje nasproti se je sezidala v zadnjih letih trinadstropna palača Okrožnega urada za zavarovanje delavcev, v sodobnem slogu po načrtih S. Deva in J. Černigoja.

Južno odhod, v Tattenbachovi ulici, stoji dvonadstropni Narodni dom, dozidan l. 1898 s pomočjo mariborske Posojilnice; tu je bilo do prevrta središče družabnega, kulturnega in političnega življenja mariborskih in okoliških Slovencev, tu je še danes sedež sokolske župe Maribor, Sokolskega društva Maribor - Matica in Češkega kluba. Stavbišče Narodnemu domu so izbrali slovenski krogi, ker je bila misel, zvezati široko Kopalniško ulico po novem mostu z nasprotno Tržaško državno cesto v Magdalenskem predmestju. S tem bi bil prišel Narodni dom do odličnega prometnega in trgovskega položaja. To je šlo takrat odločujočim silam v mestni upravi navzkriž; za to so novi most rajši postavili med Glavnim in Kralja Petra trgovin in pokvarili s porušenjem starih hiš na Glavnem trgu za vedno njegovo zaključno arhitektonsko lepoto.

7. Po starih ulicah

Iz Tattenbachove ulice krenemo naprej do Glavnega trga, toda le do mesta, kjer se steka vanj ozka Vetrinjska ulica. S tem smo zopet v okirju starega mesta.

NOVA IZDAJA Angleško-slovenski besednjak (English-Slovene Dictionary)

Sestavil Dr. F. J. Kern
Cena \$5.00

Dobi se v uradu ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Avenue
Cleveland 3, Ohio

Red Cross Saved Another Life

Wounded by a Jap bomb hit on a navy carrier, a navy officer is given a transfusion on the deck of the warship by fellow officers, somewhere in the Pacific. On-the-spot transfusions, such as this one, have saved the lives of countless servicemen in this war. The collection of this blood is only one of the many ways in which the Red Cross is serving.

ga mesta. Ulica ima svoje ime po nekdanjem cistercijskem samostanu Vetrinju pri Celovcu, ki je imel v Mariboru in okolici, zlasti v vinogradskih goricah obširna posestva in v tej ulici od l. 1684—1740 svoj dvorec (danes št. 30). V tej in v vzporedni, od Glavnega trga na sever d r e č i Gosposki ulici so ohranjene najstarejše meščanske in redke plemiške hiše mariborske, ki so pa ostale po večini enonadstropne. Lepi in arhitektonsko učinkoviti so široki baročni portali teh starih hiš. V Vetrinjski ulici vzbujajo pozornost hiša št. 16, nekdo ena najlepših svobodinskih hiš, s svojo baročno stukaturo. Za njo se vrsti hiša št. 24, tako zvan Meljski dvorec, ki je bil že l. 1450 sedež Meljskega gospostva, čigar grb je viden nad širokim portalom. Tretja hiša za njim je že omenjeni Vetrinjski dvor. Baročni portal krasi grb (konj v skoku) prejšnjih lastnikov, gro-

fov Breurjev. V tej hiši so se med 1785—1806 vršile prve gledališke predstave v Mariboru. Sreda Vetrinjske ulice veže ozka Jurčičeva ulica z Gosposko ulico. Hiša št. 5 v Jurčičevi ulici je bila, preden se je prezidala, prastara in najimenitnejša mariborska gostilna pri "Jelenu", pozneje Halbwidl, v kateri so se ustavljali tudi avstrijski in ruski cesarji.

Na koncu Vetrinjske ulice, na vogalu Grajskega trga stoji nov, moderno opremljen hotel "Orel" z restavracijo in kavarno. Tu vodi Slovenska ulica mimo gledališča na zapad. Od nje se cepi levo Gosposka ulica, ki gre skozi sredo starega Maribora do Glavnega trga. Tu in v sosedni Vetrinjski ulici ter njenih prečnih ulicah Jenkovi, Tkalski, Jurčičevi in Volkmerjevi ulici so se do l. 1860 kopičile vse večje in pomembnejše mariborske trgovine, obrtne delavnice in kavarne. Tudi danes je Gosposka uli-

KAKO PRITI DOMOV Z Extra Red Points!
 Pomnite, da nesete kano porabljenosti masti k mesarju. Dobili boste dve rdeči točki kot darilo za vsak funt. Spravljajte porabljenosti mast za Bojno Fronto!

danes s svojimi lepimi bulvari in krasnimi izložbami, ki jo spremljajo zlasti na severni strani prav do Glavnega kolodvora, odnosno do hotela "Merana", glavna prometna žila mesta Maribora.

Južno stran Aleksandrove ceste in od nje proti Dravi držče važnejše ulice že poznamo. Treba se je seznaniti še z mestnim delom, ki sega severno od ceste proti Piramidi. V ta del vodita dve široki ravni ulici, Prešernova in Cankarjeva ulica. V Prešernovi ulici stoji Dijaški dom, sezidan l. 1900 na mestu prejšnje vojaške bolnišnice. V sosedni Razlagovi ulici sta v isti četrti nastanjeni dve dekliški osnovni in meščanska šola, na vogalu Zrinjskega trga, ki je že v bližini kolodvora, pa ženska realna gimnazija in Trgovska akademija.

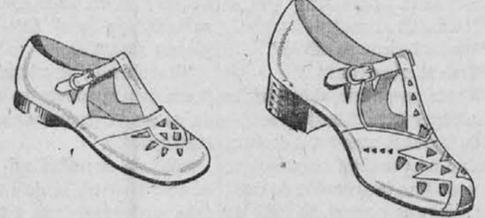
(Dalje prihodnje)

Build Gen. Patton New Bridge

Pvt. Roy M. Alaman of Battle Creek, Mich., tightens the noose on an effigy of Hitler made by the U. S. 3rd army engineers after they built this bridge. The bridge, named after the 3rd army commander, is at Bollendorf, Germany. This unit has advanced into Germany on their way to Berlin.

Mandel's Shoe Store

Mi smo si pripravili najbolj kompletno zalogo obtuvala za POMLAD in VELIKO NOČ za vso vašo družino.

Dobili boste regularno najboljšo Mandelovo kvaliteto.

Mi imamo veliko izbiro otroških belih čevljev, idealni za veliko noč in za prvoobhajance.

Mandel's Shoe Store

6107 St. Clair Ave.
poleg Grdina Shoppe
ODPRTO ZVEČER

ZAVAROVALNINO

proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam, itd.
preskrbi

Janko N. Rogelj

6208 SCHADE AVE.
Pokličite:
Endicott 0718

DRUGA IZDAJA

ENGLISH-SLOVENE DICTIONARY

(Angleško-slovenski besednjak)
Naročite pri:
ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
CENA \$5.00

Lastuite delež v Ameriki

Če bo vaša zastava padla, boste vi zgubili svobodo. Vi lahko ohranite to svobodo s tem, da DANES kupite "War Savings" znamke. Posodite stricu Samu desetico in pomagajte, da bo zastava svobode še naprej vihrala. Lastujte delež v Ameriki!

"WAR SAVINGS" znamke dobite na bankih ali poštnem uradu.

V METEŽU

MARIJA KMETOVA
Roman

"Ta človek," je siknila Poldi, "kako si upa, da si upa!"

"Molči, Poldi, nikar ne odgovarjaj in pusti ga, saj veš, da je čudak," jo je mirila Meta in ji začela praviti o svoji novi obleki, da bi jo privedla v druge misli, kar se ji je za hip posrečilo. Pircu je bilo nekam čudno in kakor je sicer užival, ko je zbadal, zdaj mu njegovo lastno vedenje ni bilo všeč, ker se je dobro zavedal, da je izšlo iz zunanega vzroka in je še bolj dobro vedel, da je bila njegove nejevolje kriva Tina.

Nehote in nevede je moral venomer misliti nanjo in ta dan ga je naravnost omamljala. Vse je drhtelo v njem in toliko, da ni pristopil k njej in jo odvedel na drugo pot, kjer bi bila sama zase. Videl je pa, da je kaj takega nemogoče zdaj, zato se je jezil sam nase in je nemirno kadil cigareto za cigareto in temno zrl predse in za Meto in Poldi se ni zmenil dalje. Zaslíši le pa Rižnarja, ki je pravkar dejal Melaniji:

"Poslušaj, Melanija, z gospodom Gornikom sva imela vso pot krassen pogovor."

Gornik se je smehljaj, Tina je zrla v Rižnarja, Pirc je pristopil in Melanija je vprašala:

"Kaj je bilo?"

"O domu in o lastni hiši ima gospod Gornik prav take lepe misli kakor jaz."

"To sem si mislila," je odvrnila Melanija, Gornik pa je dodal: "Tiste misli so mi bile že od nekdanj najljubše."

"Hiša, vrt, otroci, polni zdravja; vseokrog mir, tihota, sporažum na znotraj in zunaj, idealno družinsko življenje. Zdi se mi, če bi to dosegel, potem bi mi bile izpolnjene vse moje največje želje," je v zanosu govoril Rižnar.

Vsi so molčali in šli dalje po poti na drugo stran Koprja, kjer je v soncu živel mlado drevje in so gosteli ptiči, najlepših pesmi prepolni.

"Na prvi točki sem že do tega viška," je nadaljeval Rižnar,

5 ur na dan

je vse, kar je zahtevanega od vašega časa, da delate v naši kafeteriji. Izkušnja ni potrebna. Pripravljanje zelenjave in druga dela na razpolago. Damo obeide in uniforme.

Vprašajte za Mr. Watts.

THE COLONNADE
Leader Bldg. 524 E. Superior

DEKLETA

nad 17 let stara
za vežbanje za stalno službo
v pisarni
Prioritetna vojna tovarna
potrebuje več

DEKLET ali MLADIH ŽENSK

ki žive na severo-vzhodni strani mesta, za razna

URADNIŠKA DELA

Ta tvrdka že drugo vojno izdeluje

TRAKTORJE

in pričakuje ostati v biznesu tudi potem, ko bo vojne konec

Dobra plača in overtime

Pol-mesečna plača

THE OLIVER CORP.

Nasledniki

CLEVELAND TRACTOR CO.

19300 Euclid Ave.

"družinski mir imam, zdaj delam, da pridem do lastne hiše in potem se zaprem v svoja nebesa in se obdam s kitajskim obzidjem, da ne bo imel nihče vpogleda v mojo srečo."

Melanija se je smehljala in dejala:

"Tudi jaz imam trdno vero v tako svojo bodočnost in hočem, da pridem na vsak način do nje. Vem, da bodo trnjeva pota vmes, a če hočem in hoče moj mož, sem prepričana, da doseževa, kar imava v mislih."

Pirc se ni mogel zdržati, da ne bi dejal:

"Vi ste pa že na drugi točki do te sreče, gospod Gornik."

"Kako?" se je začudil Gornik in tudi Tina je bila radovedna.

"No—tako: ženo in mir že imate, prva točka; hišo in vrt tudi imate, druga točka; zdaj le še kitajsko obzidje . . . tretja točka—in konec. Vso srečo želim vam, gospod Gornik, in prav tako vama, gospa in gospod Rižnar."

"Hvala, hvala," sta odvrnila Gornik in Rižnar; Melanija je začutila ost, Tino je zbudilo močnejše in je zardela in se nemirno zgenila.

"Če—če je namreč tudi gošpa Gornikova teh misli, o kateri pa, seveda, prav nič ne dvomim," je dodal Pirc in vrgele ogorčenje daleč v stran ceste.

"O, kar se tega tiče!" je odvrnil Gornik. "Kajne, Tina?"

"Kitajsko obzidje?" je vprašala ironično.

"Pa tudi to, če hočeš," je dejal Gornik.

"Če ga avto ne preskoži?" je zbudila Tina.

"Če nočeš—ne bo ga," je odvrnil Gornik.

"Če nočem, to je!" je dejala Tina in dodala z drugim glasom: "Kaj pa vedve, Meta in Poldi! Hitreje, hitreje, da smo skupaj!"

Ustavili so se v nekem čudnem nesoglasju in počakali onidve, in prav tako v nesoglasju so nadaljevali pot do hribečka in besede so se trgale in glasovi so škrtali kakor na zarjavelih strunah. Ko so sedeli v preprosti gostilni in so v toplem soncu odšli na vrt kraj hiše, so bili vsi v prisljenem smehu in dobro je bilo čutiti, da so vse besede le zaradi tega, da ne molčijo, zakaj molka se je bal vsak sam za svojo osebo in za druge. Najbolj se je silila Tina in se nenaravno raznemala bolj in bolj, morda je bil Gornik edini, ki nesoglasja ni čutil in je bil zaljubljen v svojo srečo.

Akacije so dehtele do opojnosti, morje se je kopal v nebu in nebo se je združevalo z morjem in vsepovsod je bila ena sama beseda lepote in pomladi. Pirc je skoraj ves čas molčal, Melanija in Rižnar bi bila najrajša že doma, Meta pa je imela opravka le s Poldi, ker se je bala, da ne bi spet prišlo do kake scene med njo in Pircem.

Popoldne so se odpravili na pomol, da se vrnejo v Trst. In tedaj se je Pirc pridružil Tini, ki sta šla vso pot do ladje molče skupaj in obema je bilo tako tesno pri srcu, da sta se bala vsake besede. Ko je že plula ladja po mavričnih barvah morja, je dejal Pirc Tini:

"Zasovražil bi vas rad."

"O!" se je začudila Tina. "Tako hudi ste?"

"Zakaj ste tako lepi? Zakaj me pijete in pijete? Zakaj nimam miru, če vas pogledujem, če le zaslutim vašo bližino? Zakaj me vznemirjate? Vse sem bil že zavrgel, zdaj pridete in mi razderete vso močno stavbo! Čudovita ženska ste," je dodal in si grizel ustnice in Tini se je zdelo, da v njem vse poka in se bo

raztreščil na drobne kosce. Dejala pa je:

"Kaki čudni pokloni so v vaših besedah! Pa ne, da je to spet sama ironija?"

"Sami veste, kako je," je odvrnil temno Pirc in se zagledal v morje.

"Izginiti ne morem," je dejala Tina in se poredno nasmehnila.

"Saj tudi ne smete."

"Kdo mi brani?"

"Jaz." Pirc se je vzravnaval in jo temno pogledal.

"Kdo ste vi gospod? Dovolite, dovolite . . ."

"Vaš človek—Tina, tvoj človek sem, pa konec—in to že zdavnaj veš." Potem se je okrenil in se pridružil ostalim. Tina je obstala kakor vkovana, burno ji je utripalo srce in tudi njej se je zdelo, da se bo zdrobila na kosce. Tedaj jo je nalahno prijel Melanija za roke in dejala:

"Tina, pazi se!"

"Kako? Ne morem več," je odvrnila Tina in se šele zdaj zavedla, da se je izdala Melaniji, in je koj vedela, da Melanija vse ve in ju je opazovala vse dan.

"Zapri se vase, zapri v dom, ne glej okrog, Gornika ne žali, sebe ne vleci v pogubo! Tina, kaj ne veš? Mlakar, Gornik, zdaj ta—kam hočeš?"

"Jaz ničesar nočem, to je takoi n je tako—a ti, Melanija, kako bi ti vse to razumela! Nikar si ne prizadevaj, vse nič ne pomaga in ne pomaga in ne pomaga."

"Na Vando pomisli!"

"Sploh nimam misli. To je ogenj."

Melanija se je žalostno nasmehnila.

"Ne vidiš konca?"

"Nočem."

Melanija ni odgovorila ničesar, počasi se je odstranila in dejala Rižnarju:

"Da bi bila že skoraj doma."

"Kaj ni bilo prijetno?" jo je vprašal Rižnar.

"Grdo je in nikamor več ne pojdem. Tako do dna vem, kaj je dom—hvala Bogu—in vse drugo je umazano."

Rižnar se je začudeno ozrl v njeno lice in lepo mu je bilo, da ima človeka, ki hodi res po njegovi poti.

Poldi pa je v istem času dejala Pircu:

"Zakaj me mučiš?"

Pirc se je zdrznil in jo pogledal v razorani obraz.

"Ne mislim na nikaake muke. A midva sva končala."

"Nisva. Ti si moj!"

"Vsaka beseda je odveč."

"Tina ti ni odveč?"

"Vi ste gospa Bizjakova in jaz sem doktor Pirc. Klanjam se!"

"O, ti puhli, prevzetni človek! Nikdar ne pozabim tega dneva. Prav, da sem te spoznala do dna! A ti me še ne poznaš. In tudi jaz—klanjam se!"

Ponosno se je vzravnavala in šla k Meti, ki se je pogovarjala z Gornikom, in tudi Tina je bila počasi prišla k njima. Vsa je zardela in je bila resnično lepa. Meta ji je skrivaj šepnila:

"Pircu nisi kar tako. Nevaren človek je."

"In tudi jaz sem nevarna," je dejala Tina.

"Kaj, tako?" se je začudila Meta.

"Tako," je dejala Tina in Meta je prebledela in si dejala v mislih: "Zdaj pojde vse, kamor mora iti," in je bila ves čas zamišljena.

Gornik je prijel Tino za roko in rekel:

"Toliko sreče, Tina, kako sem ti hvaležen! Saj ne veš, kako zelo, zelo, zelo si vsa v meni."

Ko so se v Trstu razhajali, je neopazno pristopil Pirc k Tini in ji šepnil:

"Da veš—midva—in ničesar drugega. Moja si."

Tina je vzdrhtela in je vedela, da govori resnico, Gornik pa je segel Pircu v roke in dejal:

"Videli ste mojo srečo. Čestitajte mi!"

"Čestitam vam; z bogom!"

6.

"Joj, mama, kaj je res mogo-

če, da sem spet v Trstu in te spet vidim in te vidim zares, prav zares in ne le v sanjah? Mama, mama," je vzkliknila Vanda, ko se je bila pripeljala na veliko-nočne počitnice in se je oklenila Tine, kakor bi jo hotela obdržati za vse večne čase zase in le zase.

"Vanda, tudi jaz sem te veselila," je mirno dejala Tina in je imela solze v očeh.

"Bog daj, Tina," se je odzvala Tinina mati, ki je bila spremila Vando v Trst in si je prišla ogledat novi Tinin dom.

"Pozdravljeni, mati; veseli me, da ste prišli—in tu—Andrej!"

"Lepo, lepo," je dejala mati in Andrej je bil Vande in matere resnično vesel in ju je v živahnem razgovoru odvedel s perona.

"Prosim!" je dejal in ju povabil v avto.

"Avto!" je vzkliknila Vanda. "Tvoj avto, mama?"

"Moj," je odvrnila Tina ponosno in pogledala mater, ki je povzela:

"Še vedela nisem; glej, zares ste bogati."

In še bolj se je čudila Gornikovi vili in vrtu krog nje, in še bolj lepim sobam in krasni opravi. Ni mogla drugače, z obema rokama je prijala Andrejevo desnico in dejala:

"Hvala ti, Andrej." In solze so se zableščale v njenih očeh in zabolelo jo je, da ni to Tinin prvi mož.

"Ne, mati, Tini hvala, Tini in vam, ki ste mati take hčere! Njej moram biti hvaležen jaz," je govoril Andrej.

"Ah," je zamahnila mati z roko, "kaj bi o tem! Jaz že vem, kakor in kaj. Pa Tina," je dostavila bolj tiho in potegnila Andreja k sebi na zofo, "kakšna je?"

"Kako?" je vprašal Andrej in se sklonil k njej.

"Mislim tako, če je—če te ima res rada."

"Gotovo, na vsak način, ni dvoma! Saj je vaša hči, saj jo vendar poznate."

"Poznam jo, res jo poznam," je zamišljeno dejala mati in dodala: "Pa dobro, da si le zadovoljen z njo. Pomirjena sem in je torej vse v redu."

"Seveda—vse je v redu. Sicer je Tina v zadnjem času malo raztresena, zdaj pa zdaj ne ve, kaj jo vprašam in nekaj premišlja, a to—to je pač novost tega življenja in avto in nove obleke in tako dalje, to da seveda misliti, ha, ha, in popolnoma jo razumem," je dejal Andrej in se glasno zasmehal.

"Razumem," je odvrnila mati, "tudi jaz razumem to stvar, le da se ne bi preveč oklenila teh zunanosti."

"Nič ne de; vseh mi je, da ji morem postreči in da ima toliko zabave in razvedrila v teh stvarih. Le nekaj je, vidite, mati, nekaj—kar bi si še iz srca želel."

"No?"

"Potomca bi rad, tako zares rad—in od Tine, kolika sreča!"

"Andrej—to pride—vse še pride. Če nimaš večje skrbi—potem—beži, beži."

"Kaj res, mati, vi upate?"

"Pa zakaj ne bi?"

"Ker se mi zdi kaj takega preveč, preveč bi bilo sreče."

"Ti si otrok, Andrej."

"Tudi jaz tako pravim," je dejala Tina, ki je bila slišala zadnje besede in je prisedla k njima.

"Znamenje, da si dober človek," je povzela mati. "In glej, Tina, da mu boš hvaležna."

Tina se je zgenila, za hip se ji je oglašila vest zaradi Pirca, pa se je koj zasmehljala in odvrnila:

"Sem ti hvaležna, Andrej, kaj?"

(Dalje prihodnjič)

SREČO SO IMELI

V nedeljo večer se je v Slovenskem delav. domu na Waterloo Rd. vršila vselica Progresivnih Slovencek, krožek št. 1. Ob tej priliki se je oddalo tri lepe nagrade, in srečni so bili: Frank Jelerčič, ki je dobil en par krasnih prevlak za blazine, Jennie Jenko je dobila steklenico žganja in Jennie Škerl je pa odnesla cigarete.

Članice so obenem prošene, da vrnejo denar za prodane listke tajnici Frances Wolf, na domu, 14703 Sylvia Ave. ali pa v četrtek 22. marca v prostorih bivše trgovine v Slovenskem delavskem domu, Waterloo Rd., ker želi zaključiti račune pred prihodnjo sejo, ki se vrši 5. aprila.

Mali oglasi

Ženska

dobi delo za pranje, likanje in čiščenje 3 ali 4 dni v tednu. 8 ur na dan. Vpraša se na 17202 Grovewood Ave.

VAŠI ČEVLJI

bodo zgledali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvovrstno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

Lepa darila za vaše drage za velikonoč dobite pri

David's

Prstani z velikimi diamanti od 29.75

in vsakovrstna zlatnina za vsako priliko

Moške vse-volnene obleke vrhne suknje in fini čevlji

DAVID'S

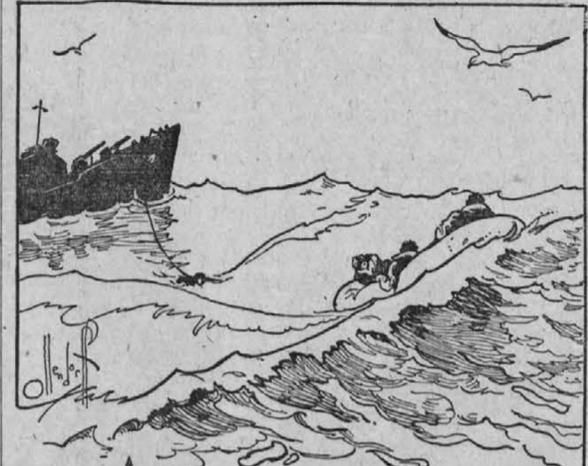
932-934 E. 152nd St.

(5 Points)

Poslužite se vašega kredita \$1.25 tedensko odplačevanje

AMERICAN HEROES

by JULIAN OLLENDORFF

Although he realized that an enemy submarine was close at hand and his U. S. destroyer would leave him in the event of attack, Fireman, First Class, David Jack Stephenson, U. S. C. G. R., of Clendenin, Va., went over the side to rescue three men in a small raft. He swam to the raft and fastened lines around the survivors. Stephenson was cited for his heroic performance. The ropes, raft and destroyer were paid for out of War Bond funds.

U. S. Treasury Department

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA OSKRBNICE

za poslopja v downtownu
Polni čas šest večerov v tednu
od 5.10 pop. do 1.40 zj.

Najboljša plača od ure v mestu — Stalno delo
Zahteva se izkaz državljanstva — Zglasite se
Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901
od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah
The Ohio Bell Telephone Co.

SNAŽILKE

Podnevi — polni čas

Tedenska plača

Zglasite se na

EMPLOYMENT OFFICE

WM. TAYLOR SON & CO.

Handy Man - Porter

Nujno vojno delo

Dobra povojna prilika

PLAČA OD URE

Holdenline Co.

1960 E. 57 St.

BENCH & MACHINE COREMAKERS

Nujno vojno delo

Plača od ure in overtime

Buckeye Brass & Mfg. Co.

6410 Hawthorne Ave.

Central Ave. bus do E. 65 St.

1 blok severno

FOREMEN

Nujno vojno delo. Morajo biti zmorni delati z moškimi in ženskimi ter imeti znanje kovinske in električne fabrikacije ter assembly. Delo se po vojni nadaljuje. Tedenska plača ali plača od ure.

Holdenline Co.

1960 E. 57 St.

PORTERS

Primerne ure

Podnevi ali ponoči

Tedenska plača

Zglasite se na 5. nad.

EMPLOYMENT OFFICE

Wm. Taylor Son & Co.

Mali oglasi

Malz Electric Service

6902 St. Clair Ave. EN. 4808

Popravljamo radije, fonograte, pralne stroje, čistilce, itd.

Welding. Cene zmerne. Delo jamčeno. Odprto ob večerih od 7. zvečer do 11.30 zj.

Čas za kupiti

Hiša s 8 sobami, na Trafalgar Ave., od E. 156 St. \$3,500.

12 sob za 2 družini, po 6 in 6 sob, na Damon Ave., blizu Euclid Beacha. Lota 50 čevljev. Cena \$